

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 142/2019-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] – [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Troščákom, Hlavná 50, Prešov, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cb 245/2012, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] – [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cb 245/2012 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Prešov prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cb 245/2012 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ] ■ [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je jej Okresný súd Prešov p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Prešov je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 346,26 € (slovom tristoštyridsaťšesť eur a dvadsaťšesť centov) na účet jej právneho zástupcu advokáta Mgr. Petra Troščáka, Hlavná 50, Prešov, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

I.A Obsah ústavnej s'ťažnosti

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. októbra 2019 doručená ústavná s'ťažnosť [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „s'ťažovateľka“ alebo „žalobkyňa“), zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Troščákom, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cb 245/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľka sa v procesnom postavení žalobkyne žalobou doručenou okresnému súdu 5. júna 2012 domáhala od žalovaného zaplataenia sumy 1 800 € s príslušenstvom.

3. Sťažovateľka vytykala okresnému súdu, že napadnuté konanie nebolo skončené ani po 7 rokoch od podania žaloby a za uvedené obdobie okresný súd nevydal žiadne meritórne rozhodnutie. Neprimeraná dĺžka konania podľa sťažovateľky nie je odôvodnená právnou, resp. faktickou zložitou veci alebo jej správaním. Sťažovateľka zdôraznila, že od 16. októbra 2014 až do podania ústavnej sťažnosti vykonal okresný súd iba jeden úkon (opätovný dopyt na zdravotný stav sťažovateľkou navrhovanej svedkyne v máji 2016, pozn.). Ďalej poukázala na fakt, že nečinnosť súdu bola spôsobená dlhodobými zdravotnými problémami zákonného sudcu (JUDr. Kanderka), a zároveň poukázala, že na túto skutočnosť vedenie okresného súdu v období od októbra 2014 do februára 2018 žiadnym spôsobom nereflektovalo. Sťažovateľka v období do podania ústavnej sťažnosti identifikovala nečinnosť okresného súdu v trvaní 5 rokov. Napokon zdôraznila, že nečinnosť okresného súdu jej nebola ľahostajná, keďže opakovane žiadala okresný súd o nariadenie pojednávania (30. januára 2014 a 25. októbra 2018). Sťažovateľka zastáva názor, že nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote.

4. Vzhľadom na prietahy si sťažovateľka uplatnila aj primerané finančné zadostučinenie vo výške 4 000 €. Výšku uplatneného finančného zadostučinenia odôvodnila tým, že žalovaný nárok sťažovateľky predstavuje odmenu za ňou odvedenú prácu a tento svoj nárok nemá osvedčený okresným súdom ani po 7 rokoch od podania žaloby, z čoho pramení jej pocit neistoty, ktorý prechádza až do beznádeje a nespravodlivosti.

5. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„1. Právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR, a na prejednanie veci v primeranej lehote zakotvené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo postupom Okresného súdu Prešov vo veci sp. zn. 21Cb/245/2012 porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Prešov konal vo veci sp. zn. 21Cb/245/2012 bez prietahov.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu Prešov pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľky.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 €.

5. Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke všetky trovy tohto konania.“

I.B Procesný postup ústavného súdu, chronológia úkonov okresného súdu v napadnutom konaní, vyjadrenie odporcu k ústavnej sťažnosti a replika sťažovateľky

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 142/2019-16 z 20. novembra 2019 ju podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie.

7. Ústavný súd výzvou zo 4. decembra 2019 vyzval predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti. Predseda okresného súdu v podaní doručenom ústavnému súdu 9. januára 2020 uviedol, že ku skutkovým tvrdeniam, ktoré uviedla sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti, nemá žiadne námietky. Predseda okresného súdu zároveň poukázal na dlhodobú práceneschopnosť zákonného sudcu a na veľkú zaťaženosť na oddeleniach, ktoré patria podľa rozvrhu práce do kompetencie predmetného zákonného sudcu. Predseda okresného súdu zároveň súhlasil s prejednaním veci bez ústneho pojednávania.

8. Ústavný súd nahliadnutím do predloženého spisového materiálu okresného súdu zistil, že okresný súd vykonal v predmetnej veci tieto úkony:

- Dňa 5. júna 2012 doručila žalobkyňa (sťažovateľka) okresnému súdu žalobu o zaplatenie sumy 1 800 € s príslušenstvom.

- Dňa 6. júla 2012 zaslal okresný súd žalobkyni výzvu a uznesenie na zaplatenie súdneho poplatku.

- Dňa 20. júla 2012 žalobkyňa zaplatila súdne poplatky.
- Dňa 9. augusta 2012 okresný súd adresoval žalobkyni výzvu na doplnenie dôkazu.
- Dňa 27. augusta 2012 žalobkyňa doplnila dôkaz.
- Dňa 28. augusta 2012 vydal okresný súd platobný rozkaz.
- Dňa 18. septembra 2012 žalovaný doručil odpor proti platobnému rozkazu.
- Dňa 27. septembra 2012 okresný súd zaslal žalobkyni výzvu na vyjadrenie k odporu proti platobnému rozkazu.
- Dňa 17. októbra 2012 okresný súd vyrubil žalovanému súdny poplatok za odpor proti platobnému rozkazu.
- Dňa 12. novembra 2012 okresný súd zaslal stranám v konaní procesné poučenia.
- Dňa 18. marca 2013 žalobkyňa doručila okresnému súdu svoje vyjadrenie k platobnému rozkazu.
- Dňa 19. marca 2013 okresný súd odročil pojednávanie na žiadosť žalovaného.
- Dňa 5. apríla 2013 žalobkyňa doručila okresnému súdu návrh na vykonanie dôkazov.
- Dňa 14. mája 2013 okresný súd zrušil pojednávanie z dôvodu práceneschopnosti sudcu (Jaroslav Kanderka).
- Dňa 11. júna 2013 bolo vydané opatrenie predsedníčky okresného súdu o prerozdelení súdneho spisu (sudkyňa Daniela Baranová).
- Dňa 16. júla 2013 bol vydaný úradný záznam o pridelení veci na základe použitia pravidiel určenia zákonného sudcu pre výnimky z náhodného výberu (sudca Jaroslav Kanderka).
- Dňa 26. januára 2014 žalobkyňa požiadala okresný súd o stanovenie termínu pojednávania.
- Dňa 18. februára 2014 okresný súd vyžiadal dôkazy z Fondu sociálneho rozvoja.
- Dňa 11. marca 2014 okresnému súdu boli doručené vyžiadané doklady z Fondu sociálneho rozvoja.
- Dňa 13. marca 2014 okresný súd zaslal predložené podklady stranám konania.
- Dňa 27. marca 2014 sa konalo hlavné pojednávanie na okresnom súde.
- Dňa 31. marca 2014 okresný súd vyžiadal ďalšie doklady.

- V dňoch 28. apríla až 9 mája 2014 boli okresnému súdu doručené vyjadrenia a podklady, ktoré žiadal.

- Dňa 2. júna 2014 bol podaný návrh žalobkyne na vykonanie dôkazov

- Dňa 12. júna 2014 bolo na žiadosť žalovaného odročené pojednávanie na 24. jún 2014.

- Dňa 15. júna 2014 bolo na žiadosť žalobkyne odročené pojednávanie na 16. október 2014.

- Dňa 16. októbra 2014 sa konalo hlavné pojednávanie na okresnom súde (odročené na neurčito z dôvodu preverenia zdravotného stavu žalobkyňou navrhovanej svedkyne).

- V máji 2016 bola opakovaná žiadosť okresného súdu na predloženie vyjadrenia k zdravotnému stavu svedkyne.

- Dňa 3. júna 2016 bola doručená odpoveď na žiadosť súdu týkajúcu sa zdravotného stavu svedkyne (negatívna).

- Dňa 22. februára 2018 bol vydaný úradný záznam o pridelení veci na základe použitia pravidiel určenia zákonného sudcu pre výnimky z náhodného výberu (sudca Štefan Tomašovský).

- Dňa 26. februára 2018 bolo doručené oznámenie právneho zástupcu žalobkyne o ukončení zastupovania.

- Dňa 6. apríla 2018 bol vydaný úradný záznam o pridelení veci na základe použitia pravidiel určenia zákonného sudcu pre výnimky z náhodného výberu (sudca Jaroslav Kanderka).

- Dňa 21. júna 2018 bolo zrušené pojednávanie z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu.

- Dňa 7. augusta 2018 bol vydaný úradný záznam o pridelení veci na základe použitia pravidiel určenia zákonného sudcu pre výnimky z náhodného výberu (sudkyňa Zuzana Berežná).

- Dňa 25. októbra 2018 bola doručená žiadosť žalobkyne o určenie termínu pojednávania.

- Dňa 9. januára 2019 bol vydaný úradný záznam o pridelení veci na základe použitia pravidiel určenia zákonného sudcu pre výnimky z náhodného výberu (sudca Jaroslav Kanderka).

- Dňa 24. októbra 2019 sa konalo pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené dokazovanie za skončené a bol nariadený termín pojednávania na 26. november 2019

- Dňa 26. novembra 2019 bol vyhlásený rozsudok, ktorým okresný súd sťažovateľke v plnom rozsahu priznal uplatnený nárok.

9. Po doručení vyjadrenia predsedu okresného súdu ústavný súd prípisom z 23. januára 2020 vyzval právneho zástupcu sťažovateľky, aby v prípade, ak by to považoval za potrebné, zaujal stanovisko k vyjadreniu okresného súdu, ktoré mu v prílohe zaslal. Sťažovateľka následne prostredníctvom svojho právneho zástupcu vo svojom vyjadrení z 27. januára 2020 uviedla, že hoci rozsudok v predmetnej veci bol vyhlásený 26. novembra 2019, ku dňu podania tohto vyjadrenia jej ešte nebolo doručené jeho písomné vyhotovenie. V ďalšom sťažovateľka zotrvala na svojich predošliých vyjadreniach, poukazujúc na obdobia absolútnej nečinnosti a na celkovú dĺžku napadnutého konania. Sťažovateľka zároveň súhlasila s upustením od ústneho pojednávania pred ústavným súdom.

10. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

15. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie veci ústavným súdom

17. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cb 245/2012 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej

lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

19. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

20. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým z niektorých ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (napr. § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1), ktorý platil do 30. júna 2016, a v súčasnosti už vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

21. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú

- právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje,
- správanie účastníka súdneho konania a
- postup samotného súdu.

Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

III.A Právna a faktická zložitosť veci

22. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd podotýka, že obchodné spory o zaplatenie vyfakturovanej sumy s príslušenstvom sa vo všeobecnosti nevyznačujú zložitou po právnej stránke, ale v niektorých prípadoch môžu byť komplikované po stránke skutkovej, najmä ak je pre komplexnosť vecí a množstvo faktúr nutné napr. aj znalecké dokazovanie. V tejto súvislosti však ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní ani nevyvstala potreba znaleckého dokazovania, a preto nemožno konštatovať, že by bola predmetná vec komplikovaná po právnej alebo skutkovej stránke.

III.B Správanie účastníka konania

23. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu vyžiadaného spisu okresného súdu, konštatuje, že správanie sťažovateľky v predmetnom súdnom konaní nemalo negatívny vplyv na dĺžku konania. Sťažovateľka reagovala promptne na výzvy okresného súdu a sama sa aj aktívne dožadovala, aby okresný súd v danej veci konal. Správanie sťažovateľky teda v tomto prípade nemalo negatívny vplyv na dĺžku napadnutého súdneho konania.

III.C Postup okresného súdu v napadnutom konaní

24. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup samotného okresného súdu v napadnutom konaní. Z doterajšieho priebehu napadnutého konania popísaného v bode 8 odôvodnenia tohto nálezu vyplýva, že došlo k viacerým na prvý pohľad očividným obdobiam neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (obdobie od 16. júla 2013 do 18. februára 2014 v trvaní 7 mesiacov, obdobie od 16. októbra 2014 do mája 2016 v trvaní ďalších 18 mesiacov a obdobie od 3. júna 2016 do 24. októbra 2019 v trvaní 36 mesiacov), keď okresný súd nevykonal žiadny úkon v predmetnom konaní. V napadnutom konaní teda došlo k neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu v celkovej dĺžke 61 mesiacov, čo možno v kontexte danej veci bez najmenších pochybností považovať za porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

25. Ústavný súd podotýka, že v napadnutom konaní došlo z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti pôvodného zákonného sudcu k viacerým zmenám zákonného sudcu. Ústavný súd ale už viackrát konštatoval, že systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti nemožno pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

IV.

Záver

IV.A K bodu 1 výrokovvej časti nálezu

26. Na základe skutočností uvedených v predošlej stati ústavný súd dospel k záveru, že základné právo s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cb 245/2012 porušené boli.

IV.B K bodu 2 výrokovvej časti nálezu

27. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

28. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

29. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prietahov, a to aj napriek skutočnosti, že vo veci už bolo vyhlásené meritórne rozhodnutie. Príkaz konať sa vzťahuje na vyhotovenie tohto meritórneho rozhodnutia, pretože toto nebolo sťažovateľke doručené ani po dvoch mesiacoch od jeho vyhlásenia.

IV.C K bodom 3 a 5 výrokovvej časti nálezu

30. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

31. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

32. Z § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné

zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

33. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04). Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

34. Sťažovateľka si uplatnila primerané finančné zadosťučinenie v sume 4 000 €, ktorú odôvodnila tým, že pre dosiaľ neskončené konanie si nemôže svoju pohľadávku proti žalovanému vymáhať, a pritom skutočnosť, že ide o odmenu za ňou odvedenú prácu, v nej vzbudzuje pocity neistoty a beznádeje. Ústavný súd považoval sťažovateľkou uplatnenú sumu za neprimeranú. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti predmetnej veci – na dĺžku napadnutého konania a na zistený rozsah neodôvodnenej nečinnosti jej priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € a v prevyšujúcej časti jej ústavnej sťažnosti nevyhovel.

IV.D K bodom 4 a 5 výrokovvej časti nálezu

35.1 Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

35.2 Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

36. Sťažovateľka si uplatnila náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré jej vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním právnym zástupcom. Sťažovateľka si uplatnila túto náhradu trov konania ešte v samotnej ústavnej sťažnosti a následne vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 27. januára 2020 vo výške 721,50 €, a to za štyri úkony právnej služby (prevzatie zastupovania, podanie ústavnej sťažnosti, porada z 24. januára 2020 a vyjadrenie z 27. januára 2020).

37.1 Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi sťažovateľky náhradu trov konania v sume 346,26 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, podanie ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2019 v sume 163,33 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2019 v sume 9,80 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky).

37.2 Ústavný súd nepriznal sťažovateľke náhradu trov konania za úkony porady s klientom 24. januára 2020 a vyjadrenia z 27. januára 2020, pretože tieto nemohol považovať za účelne vynaložené. Porada s klientom 24. januára 2020 v čase po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nemala význam pre výsledok konania o ústavnej sťažnosti. Vo vyjadrení z 27. januára 2020 sťažovateľka neuviedla žiadne nové skutočnosti a prakticky len zotrvala na svojich stanoviskách zo samotnej ústavnej sťažnosti.

38. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

V.

39. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu